

Marc Vanderleenen
in Annie Gentils Gallery
in Antwerpen

TELKENS OPNIEUW

Onder de titel 'Priming' stelt Marc Vanderleenen (1952, Mechelen) voor de derde maal tentoon in Annie Gentils Gallery in Antwerpen. "Priming is het leggen van een onderlaag. Maar ik bedoel er ook mee dat je een beeld in gedachte houdt en meeslept naar een volgend beeld. Het werk van iemand als Luc Tuymans is bekend en speelt in de herinnering mee als hij nieuw werk toont", stelt Vanderleenen. "Maar de meeste schilders hebben die bekendheid niet en moeten elke tentoonstelling opnieuw beginnen. Telkens weer."

Marc HOLTHOF

Marc Vanderleenen had in het najaar van 2014 een grote tentoonstelling in De Garage in Mechelen. Walter Swennen kocht toen een werk van hem. Maar behalve een artikel in HART was er nauwelijks respons vanwege de pers. Dat is frustrerend, merkt hij op, maar het verhindert hem niet om gestaag verder te bouwen aan zijn eigenzinnige oeuvre. Dat heeft enkel de vage kleuren en dunne schilderwijze met generatiegenoten als Luc Tuymans, Bert De Beul en Guy Van Bossche gemeen.

Het werk van Vanderleenen is een heuse reflectie op het schildermedium en zit tegelijk vol melancholie en weltschmerz. Ondanks de (valse) onbeholpenheid waarmee het geschilderd lijkt, sluit het nauw aan bij de klassieke schilderkunst. Cézanne, Ensor, Picasso zijn de referentiepunten in een reeks van veelal kleine schilderijen ("ik heb een klein atelier, vandaar") die Vanderleenen gaat tonen in de galerie en die hij in sneltreinvaart op een lege plek aan de muur van zijn atelier voor mij ophangt.

Daaromder een hele reeks werken geïnspireerd op de beroemde 'Baders' van Cézanne. "Soms cirkel ik rond een thema zoals een fotograaf rond

zijn model", stelt hij. Het roze van de baders is overigens moeilijk te ontdekken in de vaalgroene penseelstreken waartoe Vanderleenen de bomen en struiken bij Cézanne nog verder gereduceerd heeft. Want hij schildert niet de werkelijkheid, hij reflecteert al schilderend over het schildersvak – een metier dat tijdens zijn carrière lang in de verdrukking was en daarna al te eenzijdig gereduceerd werd tot één enkele schilderpraktijk.

EZEL VAN BURIDAN

Vanderleenen's werk doet dus twee dingen tegelijk: schilderen en de klassieke voorstelling uithollen. Dat soort dualiteit is essentieel in zijn oeuvre. Misschien zijn bekendste schilderij toont een lopend mannetje met twee tekstballonnetjes: het ballonnetje voor hem zegt 'Too late' en dat achter hem zegt 'Too soon'. Een nieuw schilderij bevat de tekst 'Fuck continuity'. Tussen twee vuren zitten, of als een ezel van Buridan tussen twee hooischelven: het is een existentiële ervaring waarmee zijn werk speelt. Vanderleenen's schilderijen zijn bevolkt met figuurtjes die overweldigd worden door de natuur (de baders), door twijfel of angst ('Man mad with fear'), of door de eigen onhandigheid én kwetsbaarheid (vallende en struikelende mannetjes die uit een cartoon lijken te komen). Soms gebruikt hij een directe referentie aan Ensor of het symbolisme (een doodshoofd met hamer), maar altijd is er die mysterieuze sfeer die over deze schimmenwereld – vol gitzwarte humor – hangt. "Ik toon de wereld als een groot rusthuis waarin wij allemaal gevangen zitten", aldus de schilder. Het lijkt wel het verhaal van de film 'Dokter Caligari' – al zouden de decors bij Marc Vanderleenen er ongetwijfeld heel anders uitzien dan die van de expressionistische film uit 1920.

"Curatoren en critici verwijten mij wel eens dat ik te veel werken toon. Daarom wil ik mij deze keer voor de tentoonstelling bij Annie Gentils beperken", stelt hij. De juiste ophanging moet hij ter plaatse nog bedenken, maar het resultaat wordt alleszins opnieuw een intrigerende en beklijvende tentoonstelling van een schilder wiens werk de essentie van zijn medium onderzoekt.

'Priming' van Marc Vanderleenen tot 5 maart in de Annie Gentils Gallery, Peter Benoîtstraat 40, Antwerpen. Open wo-za van 14-18 u. www.anniegentilsgallery.com

Op de 1ste verdieping toont de galerie i.s.m. de Antwerpse academie werk van Panos Profitis, co-winnaar van de eerste Hugo Roelandtprijs.

Marc Vanderleenen, 'Bather', 2016, olie op doek, 18 x 24 cm. Courtesy of the artist

Koen Broucke
in Pedrami Gallery Antwerpen

SCHOONHEID BOVEN ANGST

Met 'Mental Journey to the Middle East' in de Antwerpse Pedrami Gallery brengt Koen Broucke schilderijen, geïnspireerd op actuele oorlogen in het Midden-Oosten. Zijn werk situeert zich tussen werkelijkheid en verbeelding. Hij beschouwt creativiteit en schoonheid als mentale krachten om angst te overwinnen. "Ik tracht om met mijn werk door te dringen tot chaos en vernietiging, op zoek naar iets dat hoopvol en schoon kan zijn", vertelt Broucke.

Indra DEVRIENDT

Kunstenaar, historicus en muzikant Koen Broucke (1965) verdiept zich al een paar jaar in historische slagvelden, zoals die van Waterloo en Schotland, naar aanleiding van zijn voorbereidingen op een Doctoraat in de Kunsten. Nu richt hij zich op actuele oorlogen in het Midden-Oosten. Broucke werkt volgens een methode die hij "gelaagd wandelen" noemt. Eerst bezoekt hij een slagveld, daarna leest hij erover, praat met mensen en bezoekt de plek opnieuw tot details of bijzonderheden hem opvallen. Het wandelen gaat gepaard met tekenen en nadien volgt een omzetting naar schilderijen. "Ik kan de actuele slagvelden niet bezoeken, dus ik heb enkel een mentale

Koen Broucke, 'Good Soldier', 2016, acryl op doek, 40 x 30 cm

toegang, via verslagen, satellietbeelden, verhalen over vluchtelingen, foto's en oude postkaarten. De beelden uit een ver en soms geromantiseerd verleden, zoals de prachtige lithografieën van de Schotse reiziger en tekenaar David Roberts, tonen de schoonheid die daar was. Ik schilder die schoonheid en nostalgie, maar met een laag erboven die naar de oorlog verwijst. Het is voor mij een symbolische daad van herstel en een diepe wens naar heropgebouwde steden. Een recent citaat van de Iraans-Nederlandse schrijver Kader Abdolah in De Standaard hielp me bij het schilderen van de reeks: "Het komt door mijn vlucht: wie

nooit meer terug naar huis mag, belandt in een staat van verbeelding."

Broucke schildert panoramische landschappen van steden zoals Aleppo, Bagdad en Palmyra. Schoonheid, onrust en dreiging gaan hand in hand. Hij gebruikt opvallend veel rode, oranje, gele en paarse tinten en kiest voor nachtelijke taferelen. "Toen ik jaren geleden beelden van de Golfoorlog in Bagdad zag, leek het eerst op vuurwerk. Al snel werd duidelijk hoe wreed deze oorlog was. De donkere wolken met ontploffingen zitten in mijn visueel geheugen."

Daarnaast toont hij portretten van burgers en militairen. Broucke heeft ook interesse voor de menselijke ervaring en chaos die oorlog met zich meebrengen. 'The Good Soldier' is een portret waar niet het pak, maar de medailles opvallend aanwezig zijn. "Dat systeem maakt dat ze in het gelid blijven lopen", duidt hij. "Het gaat over Amerikaanse soldaten in Bagdad. Jong en idealistisch gaan ze de waarden van hun land verdedigen. Eens daar, blijkt al snel dat ze in een zinloze en uitzichtloze situatie zijn beland."

Verder is er een portret van Napoleon die tijdens zijn Egyptische expeditie tot diep in Palestina en Syrië is doorgedrongen. "Toen de kruisvaarders het Heilig Graf in Jerusalem veroverden, zijn de problemen daar begonnen. In de 18de en 19de eeuw gingen de Fransen en de Britten het Midden-Oosten kolonialisieren en de expeditie van Napoleon speelde daarin een rol. Ook Alexander de Grote is daar geweest. Het is een plek waar al eeuwenlang is gevochten."

RIJKDOM

Broucke is ook bezig met de inhoudelijke betekenis van conflicten. "Je kan militaire of religieuze

strijd of problemen tussen mensen onderling en enkel oplossen door met elkaar te praten en door interesse en wederzijds respect", aldus Broucke. "Ik leerde veel over de rijkdom van het Midden-Oosten die door de mediatisering van oorlogen wordt weggeschoven. Wat ik zag en las over de huidige situatie, maakte mij zo misselijk dat ik soefi-poëzie las om mijn gedachten te verzetten."

Zeeën uitgedronken, blijven we verwonderd dat onze lippen droog zijn gebleven als stranden en steeds zoeken we een andere zee om ze te bevochtigen, zonder te zien dat onze lippen stranden zijn en wij de zee.

Gedicht van Farid al-Din Attar (1145/46-ca 1221)*

Soefi dichters, zoals Attar, Rumi en Hafez situëren zich in Perzië in de vroege Middeleeuwen. Ze dichten over harmonie, liefde en schoonheid en zijn op zoek naar universaliteit. "Hun poëzie gaat over menselijke waarden en verhoudingen, die door de oorlog in het Midden-Oosten op een bewuste manier worden beschadigd en vernietigd. De waarden en schoonheid die daar waren, zoek ik in deze tentoonstelling. Met de middelen die ik als kunstenaar heb, wil ik de oorspronkelijke schoonheid recupereren."

"Men is bezig om de oorlog te exporteren", gaat hij verder. "Je voelt het, maar je weet niet concreet waar. Het kan overal zijn, wat tot angst en onrust leidt. Wij moeten doorheen die angst streven naar het schone en het universele. Het is iets wat ons verbindt en ons niet langer in de spiraal van angst meesleurt."

*Mental Journey to the Middle East' tot 5 maart in Pedrami Gallery, Verbindingsdok-Westkaai 10, Antwerpen. Open vr-za van 13-18u. www.pedramigallery.com

*Eigen vertaling van de kunstenaar vanuit het Frans.

dnf belgium
dnf not
dnf sportpraktijk
dnf legal
dnf pensionfonds
dnf adviesco

dnf
www.dnf.be

group

accountancy, tax & finance